

МІСТЕЦЬ

№3-4 (69-70) Березень-квітень 2017 р.

Газета Київського державного інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука

Алла Руденченко під час процедури захисту

ЕТНОДИЗАЙН – РОЛЬ І МІСЦЕ В НАВЧАННІ

28 лютого 2017 року на засіданні спеціалізованої ради у Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова відбувся захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук Аллою Андріївною Руденченко, завідувачем кафедри монументально-декоративного живопису нашого інституту.

«Теоретичні і методичні засади навчання етнодизайну студентів вищих мистецьких навчальних закладів» – саме таку назву має дане наукове дослідження. Нині у світі все інтенсивнішим стає антиглобалізаційний рух різних етнічних спільнот, що прагнуть зберегти національну своєрідність культури, мистецтва, освіти.

Особливе місце у цьому процесі належить вищим мистецьким навчальним закладам, які здійснюють підготовку фахівців декоративно-прикладного мистецтва, дизайну, архітектури. Розроблення методичної системи навчання етнодизайну має ґрунтуватися на засадах взаємодоповнення дизайну і технологій. Впровадження етнодизайну передбачає активне використання багатомісної спадщини українського мистец-

тва в сучасному дизайні, що призведе до його збагачення та подальшого розвитку, неперервності народних традицій, які органічно увійдуть у сучасність.

У докторській дисертації А. А. Руденченко визначила критерії, показники і рівні навчальних досліджень студентів з етнодизайну, узагальнила результати розробленої методичної системи навчання. Науковець вперше здійснила комплексне педагогічне дослідження методики навчання етнодизайну, розробила авторські навчальні спекурси («Орнамент і стиль», «Художньо-прикладна графіка», «Проектування»).

Науково-дослідницькою роботою започатковано новий напрям психолого-викладацьких досліджень проблем технологій і дизайну: формотворення і декорування навколишнього предметного світу в етнічному стилі з урахуванням антиглобалістичної освітньої парадигми.

Колектив інституту щиро вітає Аллу Андріївну Руденченко з успішним захистом докторської дисертації та сподівається, що дане дослідження допоможе у подальшому піднесенні навчання майбутніх мистців.

Елеонора ГРИГОР'ЄВА

І спадщина, і новітні досягнення

Урочиста подія відбулася в інституті – захист дипломних робіт випускниками спеціальності «Дизайн». Було представлено 28 (двадцять вісім) дипломних робіт за трьома спеціалізаціями освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст», а саме: «дизайн середовища», «графічний дизайн», «промисловий дизайн». У результаті розгляду представлених дипломних робіт Державна екзаменаційна комісія, до складу якої ввійшли: голова – Вадим Абізов; члени комісії – Оксана Полтавець-Гуйда, Валерій Сафронів, Тетяна Малік, Олександр Кардаш, Василь Чебанік Валентин Кашуба, Олександр Друганов, дипломні роботи оцінила так:

- «відмінно» отримали – 21 дипломник;
- «добре» отримали – 7 дипломників;
- 4 дипломники отримали похвалу екзаменаційної комісії.

За спеціалізацією **графічний дизайн**: Бурлій Ольга Миколаївна «Дизайн книги «Отруйні рослини України»; Бакунова Катерина Ігорівна «Навчальний посібник «Основи композиції» для студентів I курсу КДІДГМД ім. Михайла Бойчука».

За спеціалізацією **дизайн середовища**: Смітюх Надія Степанівна «Дизайн арт-центру з адаптацією існуючої промислової будівлі в м. Київ»; За спеціалізацією

промисловий дизайн: Чалий Володимир Олександрович «Універсальне позашляхове шасі».

Екзаменаційна комісія відзначила в цілому загальний високий рівень професійної підготовки студентів за всіма спеціалізаціями дизайну. Тематику дипломних робіт складено на основі чинних вимог до якості підготовки фахівців ОКР «Спеціаліст» перспективно-прогностичного характеру.

Йшлося про чітке спрямування спеціалізованих кафедр як на вивчення та використання культурно-мистецької спадщини України, так і на впровадження новітніх досягнень і сучасних технологій в дизайн.

Слід відзначити високу якість підготовки дипломних робіт спеціалізації «Дизайн середовища» на рівні графічної подачі експозиційного матеріалу, презентації, пояснювальних записок, також на рівні виконання мультимедійного супроводу.

Необхідно наголосити на загальній високій якості підготовки дип-

ломних робіт спеціалізації «Графічний дизайн», зокрема, розробці дизайну книжок та календарів.

Варто відзначити і загальну високу якість підготовки дипломних робіт спеціалізації «Промисловий дизайн» на рівні графічної подачі експозиційного матеріалу, макетної частини та додаткового ілюстративного матеріалу до пояснювальних записок.

Водночас, комісія рекомендує звернути увагу на технічний бік підготовки проектів, зокрема більш змістовний комп'ютерний супровід.

Голова комісії рекомендує звернути увагу кафедр на деякі організаційні аспекти, що стосуються змін послідовності захистів, спізнення деяких рецензентів тощо.

Вадим АБИЗОВ,
голова
екзаменаційної комісії,
доктор архітектури,
професор кафедри
мистецтвознавства
Київського
національного
університету
культури і мистецтв

ВШАНОВУЮТЬ НАШИХ МИСТЦІВ

Мистці нашого інституту та їхні роботи добре знані не лише в Києві, а й на теренах всієї України та за її межами. Персональні виставки, тематичні експозиції, майстер-класи, участь у конкурсах – все це сприяє більш широкій інформації про Київський державний інститут декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука, який невдовзі відзначитиме своє 80-річчя.

Про це свідчить і остання подія. Київський осередок Національної спілки майстрів народного мистецтва України нагородив дипломом-подякою доцента кафедри ХТМК Феоклістову Олену Василівну, майстра художньої вишивки за невтомну працю на ниві українського народного мистецтва, за значні творчі здобутки у примноженні культурної спадщини України, за подвижницький внесок у всеукраїнську Толоку з розбудови національної родини творців – Спілки майстрів.

Подяку підписав за дорученням малої Ради Київського осередку НСМНМУ голова Ігор Пошивайло.

Щиро вітаємо Олену Василівну з високою оцінкою її творчої праці.

Отримала Подяку міського голови й Олена Логвиненко, вихованка Олени Василівни Феоклістової, яка нині викладає образотворче мистецтво в Українській дитячій школі мистецтв. На цьому прикладі ми чітко простежуємо спадкоємність поколінь в мистецькій освіті.

ВЛ. ІНФ

УНІКАЛЬНЕ ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЄ ВИДАННЯ

Уперше за багато десятиліть, від часу появи цієї книги, читач має нагоду познайомитись уповні в окремому виданні з трилогією видатного українського письменника Пантелеймона Куліша – п'єсами «Байда, князь Вишневецький», «Цар Наливай» і «Петро Сагайдачний».

У художніх образах, драматичних колізіях розгортається широке історичне полотно життя нашого народу в XVI–XVII століттях. Маючи свій оригінальний погляд на козацьку давнину, П. О. Куліш показує старовину не так, як читачі «звикли в нас,

– за його словами, – на історію України крізь наше козацтво поглядати і круг козацтва все рідне дієписання обертати; (...) росло в нас багато чого й опріч козаччини».

П'єсам П. О. Куліша передує розвідка відомого літературознавця й історика Дмитра Дорошенка «Життя Куліша і його літературно-громадська праця» – одна й з кращих робіт у літературі про письменника.

Оздоба видання – численні гравюри батальних сцен, портрети гетьманів, козацької старшини, діячів науки, культури, титули стародруків, краєвиди міст,

фортець, палаців, рідкісні карти України...

Над художнім оформленням трилогії працював заслужений діяч мистецтв України, знаний графік-каліграф Віталій Мітченко. В оформленні видання використано образотворчі матеріали: твори українських мистців XIX–XXI століть, зокрема з тематичних виставок Національної спілки художників України «Від Трипілля до сьогодення», фрагменти з графічних циклів С. Якутовича, ілюстрації з збірника «Живописная Россія», том 5, фото з колекції В. А. Романцака (Ганна Барвінок, Іван

Пулюй). Використані мапи з приватної колекції Миколи Сибірцева.

Серед інших ілюстрацій є й репродукції творів провідних художників-викладачів нашого інституту. Це роботи народного художника України Володимира Прядки, заслуженого діяча мистецтв України Олени Владимирової, заслуженого художника України Олександра Олійника, заслуженого художника України Олени Полтавець-Гуйди, знаних художників Василя Копайгоренка та Олексія Базилевича.

Тритомник п'єс Пантелеймона Куліша здійснило видавництво історико-культурного товариства «Оберіг Часу».

Елеонора ПРОЩАКОВА

УСПІШНИЙ ЗАХИСТ

Успішно захистилися дипломники кафедри промислового дизайну та комп'ютерних технологій за такими темами: «Комбінаторна меблева система із гофрокартону для місць громадського користування» Тетяни Копилович; «Ігровий реабілітаційний майданчик із спеціалізованим майданчиком для дітей з фізичними вадами» Віри Бабаєвої; «Багатофункціональний транспортний засіб підвищеної прохідності Євгена Братчика; «Спеціальне захисне обладнання (модуль на бронесистема)» Миколи Рябчуна; «Універсальне позашляхове шасі» Володимира Чалого; «Промисловий електромодуль для транспортування персоналу та обладнання» Юлії Ліщенко. Вибір тем відповідав актуальним суспільним напрямкам, які вимагають своєї якнайшвидшої реалізації. Дизайнери, крім фахових знань, продемонстрували глибоке проникнення в сутність порушених проблем та засобів щодо їх розв'язання, інноваційні підходи в

постановці і вирішенні завдань.

Враховано сучасні екологічні настанови, рекомендації та вимоги ергономіки, дитячу психологію, антропометричні вимоги та бойові умови при розробці індивідуальних захисних пристосувань для бійців українських Збройних сил. Було продемонстровано макети виконаних розробок, які максимально наближені до реальних. На позитивну оцінку також заслуговують розробки систем для транспортних засобів, дизайнерська проробка їх зовнішнього вигляду, які виконано на рівні світових брендів зразків, і, водночас, які мають реальну основу та можуть бути рекомендовані до впровадження.

Державна екзаменаційна комісія – заслужений художник України Оксана Полтавець-Гуйда, доктор архітектури, професор Вадим Абізов (голова), доктор технічних наук з технічної естетики, професор Олексій Кардаш, кандидат технічних наук, доцент Валерій Сафронів, кандидат архітектури, професор Тетяна Малік, заслужений діяч мистецтв України, професор Василь Чебаник – засвідчила високий професійний рівень дипломних проектів випускників.

Олексій КАРДАШ,
доктор технічних наук,
професор

ДИЗАЙНЕР – ТВОРЧА ОСОБИСТІСТЬ

Бувають в житті такі події, що спонукають людину на дії або вчинки, пов'язані з творчим піднесенням, зануренням у процес самопожертви мистецтву. Саме такою подією є підготовка та захист дипломних робіт студентів кафедри дизайну – розкриває таємниці креативного мислення і філософського підходу до завдань, які треба вирішити дизайнеру. 21 та 22 лютого 2017 року відбулася презентація розробок унікального продукту, який можна назвати одним, досить емким словосполученням – графічний дизайн.

Працюючи над дипломними проектами та презентуючи їх перед Державною комісією, студенти реалізують навички, отримані на попередніх етапах навчання, теоретичні та практичні засоби професійної діяльності відповідно до вимог стандартів вищої освіти. Основними завданнями дипломного проектування були: систематизація, закріплення і розширення отриманих у процесі навчання умінь, їх практичне використання.

Дизайнер, як творча особистість, має два крила: одне – це емоції, якими він керується як художник, друге – це логічні, функціонально обґрунтовані дії проектувальника. Відсутність одного з них не дасть злету на високий рівень – рівень справжнього майстра.

Державна комісія під головуванням доктора архітектури, професора В. А. Абізова відзначила високий рівень прак-

тичної професійної підготовки і теоретичних знань студентів. Дипломники послідовно і методично виражали в своїх творчих роботах показали, як від аналізу аналогів існуючих робіт через принципи образно-асоціативних уявлень, через творчо-пошуковий етап досягають сучасного графічного рішення та дизайнерської форми, добре орієнтуються у композиційних особливостях побудови зображення на площині формату, обґрунтовано використовують графічні прийоми та техніку у пошуку оригінальної графічної мови та образності сюжетів.

Кілька робіт були особливо відзначені комісією за володіння сучасними методами аналізу та проектування засобів комунікації, зокрема за використання новітніх методів створення ефективної комунікації та психо-емоційного впливу на споживача. Це О. Бурлій, дизайн книги «Отруйні рослини України», керівник О. Терещенко (відзнака ДЕК); К. Бакунова, навчальний посібник «Основи композиції» для студентів I курсу КДІДПМД ім. М. Бойчука, керівник О. Терещенко (відзнака ДЕК); Є. Логачова, О. Слюсаренко, «Серія дитячих книжок», керівник В. Тихонюк; І. Демчук, «Розробка дизайну серії гральних карт», керівник кандидат архітектури О. Кравченко та ін.

Олег КРАВЧЕНКО,
доцент, кандидат
архітектури

О. Полтавець-Гуйда
вручає диплом Якову Бурді

В інституті відбувся щорічний конкурс з живопису, який традиційно проводить кафедра живопису. На цю подію зібралось багато студентів інституту (53 особи), серед учасників конкурсу студенти I і II курсів, що дуже тішить і свідчить про небайдужість першачків до обраної професії. Хтось із студентів вправився на відмінно, комусь не вистачило майстерності, щоб отримати нагороду. Слід наголосити, що цьогорічний конкурс продемонстрував вищий рівень майстерності наших студентів у порівнянні з минулими. Журі проводилося за декілька днів по закінченні обов'язкового завдання «портрет» та «пей-

КОНКУРС З ЖИВОПИСУ

заж» на довільну тему. До складу журі увійшли знані українські художники, викладачі кафедри живопису: голова журі – в. о. ректора, професор О. В. Полтавець-Гуйда члени журі: доценти кафедри живопису С. В. Одайник, Л. С. Голембовська, В. В. Копайгоренко; старші викладачі Н. В. Шаталіна, Н. В. Полтавець, О.Ф.Довганенко, Л. В. Павленко.

Відкриття виставки та нагородження переможців відбулося 5 квітня 2017 року. Імена переможців і

свої вітання виголосила в. о. ректора О. В. Полтавець-Гуйда і відзначила, що цьогоріч змінився призовий фонд нагород (в сторону підвищення: I місце-1600 грн., II-1500 грн., III місце – 1400грн.) і додалися грошові премії для дипломантів конкурсу 800 і 500 грн. Свої побажання учасникам конкурсу висловили доцент кафедри живопису Л. С. Голембовська, старший викладач кафедри живопису Л.Г.Варкач та старший викладач кафедри живопису Н. В. Полтавець.

Переможцями конкурсу стали:

I місце – Бурда Яків II курс МДЖ (1.600 грн.)

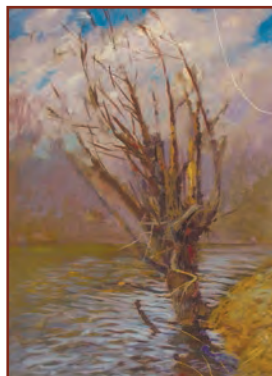
II місце – Абдієва Жанна II курс МДЖ (1500 грн.)

III місце – Власова Ольга II курс ХМК (1400 грн.)

III місце – Гайдамашко Ярослава I курс ХК (1400 грн.)

14 дипломантів були також нагороджені грошовими преміями від 500 до 800 гривень.

Оксана ГОРБАЧА,
зав. лабораторії
кафедри живопису

Роботи переможця конкурсу

Відповідно до чинного законодавства основними завданнями інституту є навчально-виховна, науково-дослідницька та інноваційна діяльність. Тому фінансове, матеріально-технічне та адміністративно-господарське забезпечення діяльності спрямовані на організацію та виконання його основних завдань, а також на соціальний захист членів інститутського колективу, створення належних умов праці та відпочинку всіх категорій працівників та студентів, які навчаються.

Минулого року ректорат і підрозділи інституту вживали заходів та доклали чимало зусиль для забезпечення ефективного використання майна закладу та наявних фінансових ресурсів. Велику увагу зосереджено, зокрема на господарській діяльності, експлуатації споруд та інфраструктурі закладу.

Надзвичайно важливу справу здійснив колектив відділу адміністративно-господарської діяльності, замовивши виконання робіт КП «Київський інститут земельних відносин» (комплекс топографо-геодезичних робіт зі складання топографічного плану; комплекс робіт з підготовки матеріалів та розробка проектів з землеустрою щодо відведення земельної ділянки інституту, присвоєння кадастрового номеру).

Нині технічну документацію щодо оформлення земельної ділянки розглянуто у Департаменті земельних ресурсів виконавчого органу Київської ради (Київській міській державній адміністрації).

Загальна площа будівель і споруд, віднесених до матеріально-технічної бази Інституту, становить 11 586 кв. м, у тому числі навчально-лабораторні споруди, майстерні – 6 759,2 кв. м, гуртожиток – 4 557 кв. м. Інститут займає земельну ділянку загальною площею в 1,17 га.

Для занять з фізичного виховання студентів є спортивний зал площею 287,9 м², який розташований у корпусі № 1. У дворі Інституту є спортивний майданчик загальною площею 806 м².

До складу споруд входять: спортивна зала, актовна зала, музей, виставкова зала, бібліотека з читальним залом на 30 місць, 40 навчальних аудиторій, 26 майстерень, 11 методичних кабінетів, 2 комп'ютерні класи. На внутрішній території розташовані спортивний майданчик та зони відпочинку. Кабінети, аудиторії, майстерні обладнані необхідним устаткуванням, технічними засобами навчання, методичними наочними посібниками, зраз-

Для загального добра

ками художніх творів. Наявна матеріально-технічна база Інституту цілком забезпечує проведення освітньої діяльності. За всім цим відчувається і копітка робота працівників відділу АГД.

На балансі інституту утримується гуртожиток, розрахований на 400 ліжок-місць. Отже, студенти інституту забезпечені гуртожитком у межах потреби. Він знаходиться у задовільному технічному стані, має гаряче та холодне водопостачання, обладнаний душевими кімнатами, пральнями, кімнатами для сушіння та прасування. Частково замінено каналізацію та водопровід, прагнемо створити умови для самостійної роботи студентів.

Систематично контролюється стан матеріальної бази соціальної сфери, результати якого використовуються для планування капітального та поточного ремонтів, обладнання санітарно-гігієнічних приміщень, а також для поліпшення індивідуальної роботи зі студентами в гуртожитку. Протягом року відповідно до плану виконуються ремонтні роботи.

Всі будівлі інституту забезпечуються енерго-, водо-, теплопостачанням від відповідних міських мереж. Облік споживаного тепла на ввіді тепломереж на територію інституту відбувається за допомогою електронного лічильника споживаного тепла. Після ремонту ВРП із заміною лічильників споживаної електроенергії в будівлі гуртожитку інституту витрати електроенергії фіксуються за допомогою електронного лічильника. Для утримання корпусів і будівель в належному стані, який відповідає нормам експлуатації, постійно проводяться поточні і капітальні ремонти.

Діє механічна майстерня, що обладнана металобробними верстатами, а також кузня. Вони використовуються не лише у навчальному процесі, але й у господарській діяльності інституту.

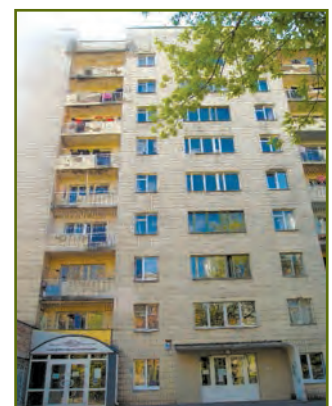
Для утримання приміщень в будівлях і корпусах закладу в належному санітарному стані і чистоті з відповід-

ними міськими службами укладено договори на дезінфекційні, дератизаційні роботи і регулярний вивіз сміття.

З метою забезпечення належних умов праці, навчання та відпочинку у навчальних корпусах, гуртожитку та на території інституту господарськими службами придбано необхідні матеріали та виконано значний комплекс ремонтно-будівельних, санітарно-технічних, господарських та господарсько-договірних робіт. Зокрема, було складено акти обстеження гуртожитку, інституту, лабораторій, майстерень, теплопункту; проведено підготовку приміщень до нового навчального року; підготовлено документи та отримано висновок санітарної експертизи з Державної санітарно-епідеміологічної служби м. Київ для поселення студентів до гуртожитку; подовжено термін дії договорів оренди з ФОП, що забезпечують функціонування в приміщеннях інституту автомату кави, кафе «Світлиця», магазину канцтоварів, міні-пральні у гуртожитку; замінено 20 м труб системи опалення діаметром Ду 40 мм в підвалі конгрес-холу; виконано роботи по заміні розподільчих стояків гарячого та холодного водопостачання лівого блоку гуртожитку; проведено вступні інструктажі з охорони праці та пожежної безпеки з усіма щойно прийнятими на роботу співробітниками інституту; проведено капітальний ремонт крісел (заміна тканинної оббивки) в актовій залі; проведено поточний ремонт ліфта гуртожитку; своєчасно подано піврічні та річні звіти з цивільного захисту до МОН України та Печерської райдержадміністрації.

Зроблено чимало. Але попереду ще багато роботи, щоб наш навчальний заклад став одним з найкращих вишів України. Тож працюватимемо разом для загального добра всіх, хто працює та вчиться в Київському державному інституті декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука.

Володимир ПЛИСС,
проректор з адміністративно-господарської діяльності

Навчальні корпуси та гуртожиток інституту

У виставкових залах Українського фонду культури з успіхом проходили виставки великоформатних керамічних тарелів-ілюстрацій до поезій Тараса Шевченка роботи Петра Печорного. А нещодавно його персональну експозицію розгорнули у Національному музеї декоративно-прикладного мистецтва України. Художник здобув всесвітню славу

СПИРАЮЧИСЬ НА ОТЧУ ЗЕМЛЮ

творця унікальних керамічних картин. Починаючи з 1967 року, його твори з великим успіхом виставлялися у Канаді, США, Англії, Чехословаччині, Польщі, Німеччині, Югославії, Бельгії, Японії, Монголії, Кіпрі, Австрії, Росії. За кордоном відбулося понад тридцять персональних виставок видатного митця.

Філософія глибокої образності українського народного мистецтва набула унікального розвитку у декоративно-прикладній творчості Петра Печорного. В його особі поєдналися яскраві грані талановитого кераміста, графіка, маляра і скульптора. Ще у 2001 році

для виготовлення великоформатних тарелів-ілюстрацій до поезій Тараса Шевченка – він зробив близько сорока робіт олівцем так званої «керамічної графіки», тридцять із яких йому пощастило втілити у вигляді великих мистецьких картин.

Художник створив цікаві фольклорні образи, які привели його до літературних героїв. Український характер митця у його роботах безпомилково виявляють і форма, і колір, і малюнок у народних традиціях. Червоні, сині, зелені, жовті барви творів – природні, земні, найчастіше вживані серед українців.

Кожний таріль із фрагментами літературних творів Великого Кобзаря, підсилений епіграфами українського Пророка, звучить гімном українській душі.

У картинах-тарелях митець мислить образами та формами, що існують у природі і народному мистецтві. Але вмів їх так подати, що вони здаються новітніми барельєфами, до яких він конструктивно запозичує мистецьку простоту і значущість художності, монументальність як особливу репрезентативність і наповненість літературним Шевченковим змістом. За плавністю ліній силуету, обтічністю форми і обсягів, за гармонією пропорцій, за виявленням образу – тарелі-ілюстрації досконалі.

У стилістиці митця простежується українське фольклористичне неobarо-

ко з узагальненням, спрощенням і монументалізацією форми. Художник наближається до чистоти класичного стилю у новітньому виявленні. Його мистецтво утворюють три складові: не лише природа, яку вважає криницею для будь-якого митця, але й традиції – класична та народна.

Майстер знайшов у шевченківській тематиці неповторні елементи сучасного формовияву. У цьому й полягає головна цінність творів талановитого україн-

ського кераміста, професора Київського державного інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука Петра Печорного. Упродовж шістдесяти років творчої діяльності він не втомлюється наголошувати: «Якщо митець не дбає про традиції – він позбавлений опертя на отчу землю...»

Олександр БАКУМЕНКО
«Культура і життя»,
№16 за 21 квітня
2017 року

На вернісажі зібралися колеги-викладачі, студенти інституту, представники монументальної секції Київської організації Національної спілки художників України. Від КОНСХУ ювіляра, а виставка приурочена до 75-річчя від дня народження Володимира Прядки, привітали художники Олексій Григоров і Олександр Мельник.

Другу експозицію робіт Володимира Прядки розміщено в приміщенні кафедри рисунка. Вона складається з академічних робіт художника, виконаних ним ще за часів навчання в республіканській художній школі та в Київському художньому інституті (нині НАОМА). Показ цих робіт спрямований, перш за все, на вивчення їх студентами нашого інституту, які можуть безпосередньо ознайомитися з методами навчання академічного рисунку та перейняти досвід відомого художника.

Чимало часу минуло відтоді, як злилися в одну ріку не лише дві людські, а й творчі долі нині знахих українських художників-монументалістів Володимира Прядки та Олени Владимирової. Вони стали один для одного і порадиниками, і співавторами, а інколи й першими критиками художньої праці. Крок за кроком, торуючи нелегкі мистецькі шляхи, набуваючи фахового досвіду, підійшли вони до найголовнішої події в своєму творчому житті – розписам Михайлівського Золотоверхого собору та Успенського собору Києво-Печерської лаври.

Становлення обох митців прийшлося на 60-70-ті роки ХХ століття, коли відбувалося помітне ускладнення образної мови в архітектурі. Підвищувалася художня виразність конструктивних і функціональних архітектурних елементів, які ставали органічною складовою композиції в цілому. Саме в той

ПОЄДНАНІ МИСТЕЦТВОМ

В нашому інституті відбулася виставка творчих робіт народного художника України, лауреата Національної премії Тараса Шевченка Володимира Прядки та заслуженого діяча мистецтв України Олени Владимирової, які протягом майже всього творчого життя працюють разом. На їхньому рахунку монументальні об'єкти, твори станкового живопису: історичні портрети, жанрові картини, гобелени, мозаїчні рельєфи, скульптура тощо. На виставці представлені, як безпосередньо, мистецькі твори, так і фотографії розписів Успенського собору Києво-Печерської лаври, проекту пам'ятників Аскольду та Діру, воїнам Небесної сотні.

час митці відкрили для себе універсальні можливості монументального мистецтва.

Володимирові Прядці завжди було затісно в межах якогось одного мистецького напрямку чи прийому. Скульптор за освітою, він прагнув опанувати безліч художніх засобів, розуміючи, що образотворчі і пластичні форми мистецтва, крім декоративних завдань, беруть на себе роль конструктивну, поступово зближуючи творчі принципи архітектури і пластичних мистецтв, гармонія яких завжди допомагала митцеві в пошуках образності.

Після закінчення у 1966 році Київського художнього інституту молодого митця запросив до співпраці знайний художник-монументаліст Іван Литовченко. Декілька років поспіль Володимир Прядка працював разом з подружжям Іваном та Марією Литовченками. Саме ця творча співдружність народила новий вид у монументальному мистецтві – мозаїчний рельєф.

У 70-х роках Володимир Прядка працює над вітражами з литого скла «Сім'я і Батьківщина», «Дикий степ», «Сонце», «Козак Вус» у світлиці козака Вуса в місті Олександрії, керамічними рельєфами «Буквар», «Природа», «Урок історії», «Всесвіт», «Музика», «Рідне місто».

Наступним кроком у житті художника було створення каменотесних рельєфів «Прометей», «Ікар», «Вчитись», «До знань» на фасадах нового комплексу університету імені Т. Г. Шевченка в Києві. Весь об'єкт займав фантастичну площу – 1500 квадратних метрів. В даному випадку функція університетських споруд визначала й сюжет, і конкретне пластичне втілення, вимагаючи від художника пошуку такої форми, яка б сприяла швидкому і легкому прочитанню образів. Безумовно, авторів

вдалося втілити ці вимоги в житті, віддавши перевагу декоративному вирішенню рельєфів.

Для розуміння розвитку мистецтва 70-х років важливо знати, що існував загальний стиль для всіх його видів, узагальнене ставлення до реальності, образного мислення, світогляду художників. І все ж твори молодого художника-текстильника Олени Владимирової відріз-

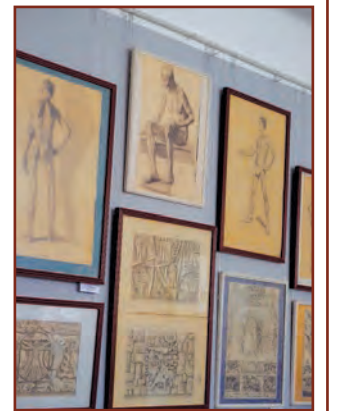
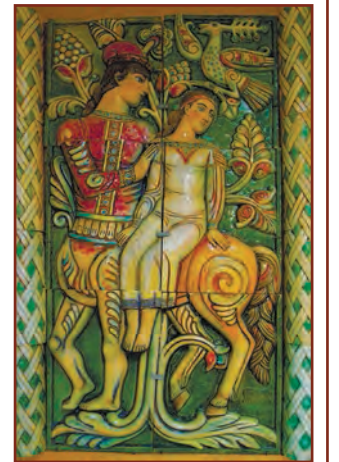
стві з В. Прядкою). М'які і витончені за кольором і пластичним малюнком гобелени серії «Древній Київ», «Київська лавра» (1996) відтворює мотиви давньої архітектури, природи, але сповнених сучасного розуміння краси і гармонії мистецтва, як і гобелени «Михайло Птах» (1989, Чернігів), «Берегиня» (1992, Київ), «Троїсті музики» (1998, с. Гута, Івано-Франківської

Володимира Прядки та Олени Владимирової над гобеленами триває. У співавторстві з Наталкою Литовченко вони створюють серію гобеленів на тему «Гетьманські столиці України»: «Київ», «Чигирин», «Батурин», «Глухів» для Національного палацу мистецтв «Україна».

У цей же час Володимир Прядка створює й свої найкращі роботи в техніці кераміки у співавторстві з художником О. Олійником та майстром Г. Денисенком. Колин «Історія України» (1995) за мотивами мистецтва часів Київської Русі, кахлі якого причаровують глядача казковими тератологічними та зооморфними сюжетами, де художники поєднали зображення химерних істот (фантастичних звірів, птахів, грифонів) людських постатей, облич з плетінчастими мотивами.

Справжнім дивом здаються керамічні панно «Золотоверхий Київ» (Банкетна зала Палацу «Україна», Київ) та «Давньокиївські мотиви» (1997).

У 1996 році Володимир Прядка отримав звання народного художника України, а в 1998 – став лауреатом Національної премії України імені Т. Г. Шевченка за монументально-декоративний розпис «Біль землі» (1986-1989) плафона вестибюля ЦНБ імені В. І. Вернадського (у співавторстві з художником В. Пасівенком). Грандіозне панно розкриває глядачеві сутність сучасного світу з його трагічними подіями, обумовлює образотворчими засобами значну суспільну тему. Підкорюючи площину плафона, художникам вдається створити нову реальність, простір, де всі ми стаємо не лише глядачами, а й співавторами. Сила враження тут визначається масштабністю задуму в цілому, що поєднав у собі складний комплекс завдань, наділених глибиною проник-

нення в тему, сповнених високої мальовничості і пластичної майстерності.

1995 року Володимир Прядка й Олена Владимирова вперше звертаються до сакрального живопису. Серед ікон, написаних олійними фарбами на полотні: «Свята трійця», «Преподобний Аліпій», «Оронта» (В. Прядка), «Архистратиг Михаїл» (О. Владимірова).

Володимир Прядка ніколи не вагався, розпочинаючи нову справу, навіть якщо вона здавалася нездійсненною. Так, 1990 року він виступив засновником Спілки майстрів народного мистецтва України та був її головою з 1990 по 2005.

Мрія про відродження київських святинь жила в душі Володимира Прядки давно. Перші роки незалежності України піднесли національний дух нашого народу на небачену височину. На цій хвилі загального ентузіазму київські художники-монументалісти звернулися до Президента України з проханням довірити їм розписи шойно відбудованого Михайлівського Золотоверхого собору й отримали позитивну відповідь.

Юлія ПОЛТАВСЬКА

Закінчення
у наступному номері

Ювіляра вітають Василь Андріяшко та Галина Забашта

зу привернули увагу глядачів і мистецтвознавців. Таким «відкриттям» став гобелен мисткині «Героям Аджимушкай» (1975).

Олена Владимірова – випускниця ушавленої Мухінки, митець, обдарований не лише художньою інтуїцією й колористичним відчуттям, у кожній своїй творі вона вкладає думку, поєднуючи образне мислення з логічним.

Серед її робіт панно, майстерно виконані у класичних техніках художнього текстилю, близькі до досконалості по закінченості композиції, колористичній і фактурній вишуканості: «Цвіт папороті» (1970, Миколаїв), «Пісня» (1972, Будинок кіно. Київ), «Київ місто-герой» (1985), «Історія землі Черкаської» та «Слава Черкащини» у (1983-1984, Черкаси), а також «Легенда про Кия» (1982. У співавтор-

області).

У співавторстві з Володимиром Прядкою були розроблені і втілені в життя такі проекти, як гобелени «Русь», «Світанок революції», «Київська симфонія» для Національного музею історії України. Історичну тематику цих гобеленів художники розробляли, застосовуючи власну пластичну мову.

З 1989 по 1992 рік Олена Владимірова працює над створенням серії килимів за народними мотивами: «Київський», «Осінь», «Лебідь», «Декоративний», «Українське бароко». Дивовижне відчуття кольору допомагає художниці в наполегливому прагненні уникнути тьмяної правдоподібності заради того, щоб досягти переконливої і яскравої правди народного декоративного мистецтва.

У 90-х роках робота

«КОСТЮМ ЯК МОВА ОБРАЗОТВОРЕННЯ»

У перший день квітня 2017 року в нашому інституті було відкрито виставку дипломних робіт студентів спеціалізації ХМК за 2005-2017 рр., а також творчих робіт доцентів Наталії Дяченко-Забашти та Галини Забашти.

На відкритті виставки завітали гості з Львівської національної академії мистецтв, з інших міст України, випускники нашого навчального закладу минулих років, викладачі та студенти.

Теплі слова привітання усім, хто упродовж

Урочистість відкриття

17 років існування спеціалізації (моделювання костюма) навчав студентів, відкрив їм шлях у творче життя, проголосила в. о. ректора інституту, заслужений художник України Оксана Полтавець-Гуйда. Доценти Наталія

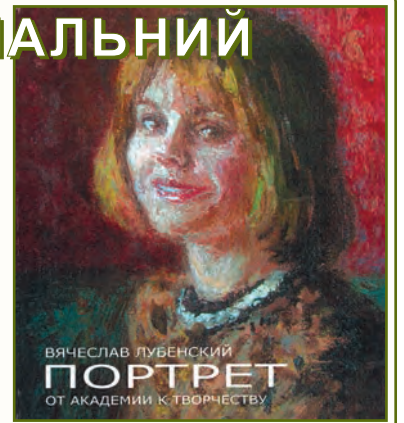

Дяченко-Забашта та Галина Забашта, академік НАМ України Володимир Прядка, гості зі Львова говорили про розвиток і збагачення національної мистецької традиції в галузі моделювання костюма. Присутні оплесками

вітали всіх учасників показу колекцій костюмів, студентів та випускників кафедри ХТМК. Відбувся міжвузівський науково-практичний семінар «Стратегія мистецької освіти в галузі художнього текстилю та моделювання костюма».

НОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Побачив світ навчальний посібник професора кафедри живопису В'ячеслава Лубенського «Портрет. Від академії до творчості». Тут розглянуто методичні основи створення портрета «від зовнішньої схожості до художнього образу». На основі аналізу способів досягнення схожості, гармонізації зображення і засобів виявлення духовної суті моделі автор дійшов висновку, що високохудожнім портретом буде саме той, в якому при вірогідній зовнішній схожості і виразній художній формі глибоко осмислені «ієрогліфи» психологізму, тобто емоційні знаки-виразники, які портретист «читає» з обличчя моделі і творить на їх основі істинно об'єктивну історію душі. Введено

поняття «кутові пропорції», «ключ схожості». Наведено нову авторську схему побудови рисунка голови й типові схеми обличчя.

Цей посібник стане у пригоді студентам вищих мистецьких навчальних закладів, художникам-педагогам, мистецтвознавцям.

ВЛ. ІНФ.

Поетичні рядки

СТАРІ РЕМЕСЛА

Старі ремесла – Боже, де вони?
Агов, життя! Діряве ж твоє сито.

Котляр котли не клепле й казани,
гаптар не тягне нить по оксамиту.

Кушнір не крає хутра, коновкар не возиться з коновкою, чинбар не вичиняє шкіри у чинбарні.
Й прокисло пиво,

що колись бровар варив у Броварах в своїй броварні.

І не валяє шапку шаповал, і в гутні скла уже не ріже гутник,

і коновал не той, що коновал, коптить рудник, та щез, як мамонт рудник.

Ще скрипник є, а скринника нема, у раритетах старожитні скрині.

Не зробить стельмах воза жартома, а римар збруї, і коні в тім не винні.

То де ж воно – те плем'я гончарів, Колісників, мірошників, ткачів, золотарів,

своїм умінням гордих? Олійників, завязців-гончарів, шевців, лудильників,

ба навіть дігтярів та ковалів при сатанинських горах?

Де бортники, що їх відмітний знак маячів при древлянській ще когорті?

(не плутати з лексемою бортняк, ведмідь-бортняк, що крав меди із борті).

Душа моя, либонь з тії пори, всміхається, а погляд – ой невесел.

Ще, слава Богу, є у нас майстри, та втрачена поезія ремесел.

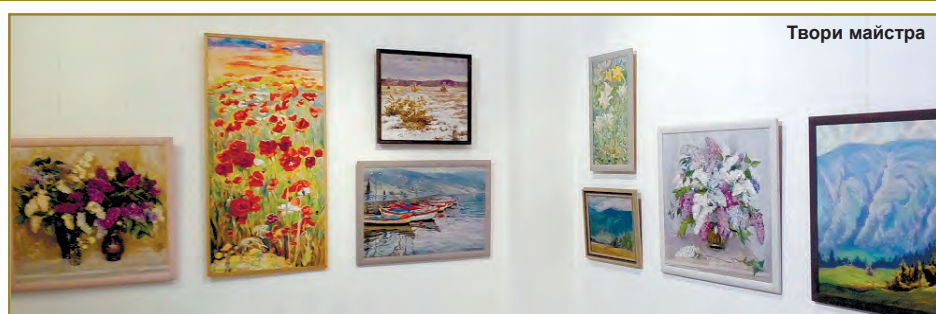
Гребе душа супроти течії, скриплять епох колеса й коліщатка.

Вже навіть власні прізвища свої забудькувати не збагнуть нащадки.

І жаль мені, що збайдужілий внук не одягає вишиту сорочку.

І жаль – не втямить більше й Бондарчук: «Ой бондаре, бондарюку, набий мені бочку».

Володимир БАЗИЛЕВСЬКИЙ

Твори майстра

«Два погляди» Леоніда Павленка

У Центральному будинку художника України під назвою «Два погляди» відбулася персональна виставка живопису старшого викладача кафедри живопису нашого інституту Леоніда Павленка. На її відкритті завітали колеги, студенти-бойчуківці та бажаючі познайомитися з творчістю мистця.

З вітальними словами до автора звернулися завідувач Дирекції виставок

НСХУ Ігор Волощук, народний художник України Микола Грох, відповідальний секретар НСХУ Костянтин Чернявський, проректор НАОМА Остап Ковальчук і заслужений діяч мистецтв України Іван Пилипенко.

Леонід Васильович з вдячністю згадав своїх учителів з художньої школи та академії – Ларису Баранівську, народного художника України Олександра Лопухова. На виставці були представлені твори останніх трьох років – понад тридцять живописних полотен. Портрети, натюрморти, краєвиди Києва. В експозиції були представлені численні пейзажні мотиви Закарпаття, рідної Житомирщини, скелясті береги козацької Хортиці, далекої Венеції й сонячного півдня України.

Художник у колі студентів

Для студентів Леонід Павленко провів невеликий експрес, зупиняючись біля кожної картини, розповів, як вона створювалась, як вимальовувався той чи інший етюд з натури. Учні художника залишили чимало теплих відгуків у Книзі побажань. Такого плану виставки стимулюють і надихають студентство до навчання, а мистця – до написання нових творів.

– Для мене, – сказав Леонід Павленко, – ця персональна виставка стала не лише звітом перед глядачами і колегами-художниками, а й поштовхом до написання нових робіт, пошуку оригінального мистецького матеріалу.

Бажаємо талановитому художнику і викладачеві Леонідові Павленку подальшої успішної творчої долі, життєвих сил і радості.

Ліна ПАВЛЮК

СРІБНИЙ МОЛЬБЕРТ

Ілюстроване видання «Срібний мольберт» присвячене Всеукраїнському студентському конкурсу з живопису, який відбувся в Ужгороді наприкінці минулого року. Воно містить довідкову інформацію та детальний фото звіт про перебіг конкурсу, відомості про склад журі й 44 учасників-курсантів.

У каталозі вміщено фоторепродукції усіх творчих робіт (132), які учасники виконували в межах трьох конкурсних етапів: «Міський пейзаж», «Пейзаж», «Портрет». Наш інститут представляли студентка факультету ДПМ Альона Лук'ячук і факультету дизайну Христина-Марія Поп'юк.

Журі конкурсу очолював Андрій Володимирович Чебікін, народний художник України, академік і президент Національної академії мистецтв України, професор, ректор Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури.

ВЛ. ІНФ.

Христина-Марія Поп'юк

«ЛІСОВА ПІСНЯ»

У Національному заповіднику Софія Київська в затишних, гостинних залах Брами Заборовського відбулося урочисте відкриття виставки студентських робіт КДІДПМД імені Михайла Бойчука під назвою «Лісова пісня». Її організатори довго підбирали назву цієї виставки, адже йшлося про експозицію робіт з дерева – об'ємної скульптури, панно, світильників, скриньок, декоративних тарелів і прикрас тощо. Важко було обрати із запропонованих назв «Про що повідають дерева...», «Дерева – теж люди», «Лоскотливим дотиком», «Руки майстра творять диво», «Золотаве», «Природа багатьох речей» та ін. Але неможливо передати будь-якими словами та назвами справжнє враження від

побаченого. Виставка була неймовірно привабливою для глядачів, вражала майстерністю.

На відкритті наш інститут підтримав творчий колектив Київської дитячої школи мистецтв № 8 Святошинського району, виконавши народні музичні твори на бандурі, домрі, гітарі. Виконавці були одягнені в українські національні костюми і виглядали мали надзвичайно гармонійний в інтер'єрі виставки.

Цікавою була розповідь майстра виробничого навчання кафедри художніх виробів з кераміки, дерева, скульптури та металу Івана Миколайовича Гупіка про те, як народжується художній твір з дерева. Відвідувачі слухали його із захопленням. За дорученням та від імені керівництва та колективу КДІДПМД імені Михайла Бойчука куратор виставки Тетяна Скирда привітала присутніх та запросила до знайомства з нашим унікальним інститутом у Дні відкритих дверей тих, хто прагне поступити до закладу.

На жаль, відкриття такої знакової виставки не підтримали своєю присутністю наші студенти. Шкода. Адже є пропозиція – під час захисту дипломних робіт з дерева перед екзаменаційною комісією та дипломником виставляти роботи випускників попередніх років для порівняння. Бажаємо майбутнім нашим дип-

ломникам досягти такого ж рівня та отримати таку ж похвалу, яка була виголошена під час цієї виставки.

Тетяна СКИРДА, завідувач виставково-навчального комплексу

